

Satu Hassi vihr ym.

Lakialoite laiksi päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnalle

Päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta annetun lain (138/2017) mukaan hiilivuodon riskille erityisen alttiit toimialat, käytännössä raskas teollisuus, saavat tukea päästöoikeuden hinnasta johtuvan korkeamman sähkön hinnan kompensoimiseksi.

Päästökauppakompensaatioissa hyvitetään haittaa, jonka olemassaoloa ei ole todistettu. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) raportissa "Ilmastopolitiikan vaikutukset Suomen kansantalouteen ja kilpailukykyyn" todetaan, että empiirisissä tutkimuksissa hiilivuotoa ei ole havaittu. Tutkimuskirjallisuus osoittaa, että ilmastotoimien vaikutukset yrityksiin ovat korkeintaan marginaalisia, usein olemattomia. Lisäksi sähkön hinta oli Eurostatin mukaan Suomessa teollisille toimijoille vuoden 2016 jälkimmäisellä puoliskolla Euroopan unionin toiseksi halvin. Aalto-yliopiston tutkimuksen mukaan uusiutuvien energiamuotojen tulo markkinoille on laskenut sähkön hintaa, ei nostanut sitä (Liski & Vehviläinen 2016).

Kompensaatio kohdistuu aloille, jotka saavat jo ennestään runsaasti tukea alennetun sähköverokannan (yli 600 miljoonaa) ja energiaintensiivisen teollisuuden veronpalautusten (noin 230 miljoonaa) kautta. VATT katsoo, että teollisuuden tukien lisääminen ei edistä kansantalouden kasvuedellytyksiä eikä yritystoiminnan tehokkuutta. Resurssien sitominen verrattain heikkojen kasvunäkymien toimialoihin päinvastoin alentaa kansantalouden kasvuedellytyksiä.

Tuki rahoitetaan päästöoikeuksien huutokauppatuloilla. Päästökauppadirektiivin ja Euroopan neuvoston linjauksen mukaan vähintään 50 % päästöhuutokaupan tuloista tulisi osoittaa ilmasto-tekoihin. Aiemmin tuloista rahoitettiin mm. kehitysmaiden ilmastotoimia. Nyt rahat ohjataan lisätueksi raskaalle teollisuudelle sen sijaan, että ne käytettäisiin toimiin, jotka edistävät Pariisin sopimuksen velvoitteiden täyttämistä, kuten puhtaan energian tutkimus- ja kehitysmenoihin sekä kehitysmaiden ilmastotoimien rahoitukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Lakialoite LA 51/2017 vp

Laki

päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan laki päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta (138/2017).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Helsingissä 23.10.2017

Satu Hassi vihr
Touko Aalto vihr
Pekka Haavisto vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Heli Järvinen vihr
Emma Kari vihr
Johanna Karimäki vihr
Krista Mikkonen vihr
Ville Niinistö vihr
Jani Toivola vihr
Antero Vartia vihr
Ozan Yanar vihr